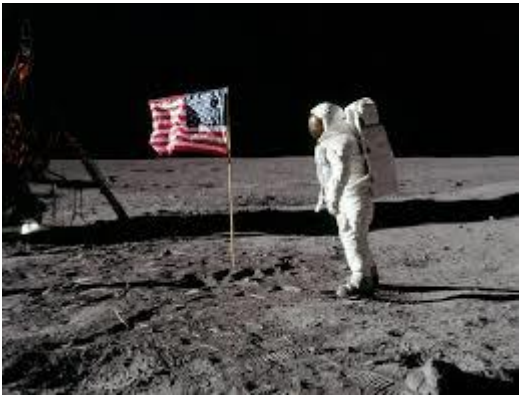

Apollo Bay

Đoàn Xuân Thu

Khi nhắc đến “Apollo”, ai cũng nghĩ ngay tới phi thuyền Mỹ đưa **Neil Armstrong** bước xuống Mặt Trăng năm 1969. Hồi đó, dân Sài Gòn xem TV đen trắng, thấy ông bước xuống, thò chân lên bề mặt trăng, cả xóm reo hò:

“Mỹ đã lên cung trăng, còn tao thì chưa lên được lâu Á xẩm bán hủ tiếu mì đầu hẻm!”

tưởng đùa mà thật. Thế nhưng, ít ai biết bên kia bán cầu, ở nước Úc xa xôi, cũng có một địa danh mang tên Apollo Bay – nghĩa là “Vịnh Apollo”. “Bay” trong tiếng Anh là vịnh, một eo biển nhỏ ôm lấy mặt nước như vòng tay mẹ. Apollo Bay nằm chễm chệ trên **Great Ocean Road**, huyện thoai du lịch ven biển tiểu bang Victoria, cách Melbourne khoảng 187 km. Nếu lái thẳng, mất chừng ba tiếng rưỡi, còn ai thích thong thả vừa ngắm biển, vừa chụp hình cột mốc 12 Apostles thì cả ngày cũng chưa hết cảnh đẹp.

Còn “Apollo” là ai? Apollo là vị thần Hy Lạp, quản Mặt Trời, âm nhạc, tiên tri và cả bệnh dịch – vừa đáng kính vừa đáng sợ. Tên nghe oai, lẫm mẫm và dễ nhớ, nên người Mỹ mượn đặt cho chương trình bay lên Mặt Trăng của NASA hồi thập niên 1960. Một ông khoa học ngồi nghĩ: *“Muốn đưa con người lên Mặt Trăng, phải chọn tên gì cho thật kêu?”* – thế là Apollo ra đời, cưỡi cỗ xe Mặt Trời, bay ngang trời, đi vào sử sách. Và cũng chính Apollo Bay, tên gọi mượn theo chiếc thuyền buồm Apollo từng ghé vịnh, đã trở thành thị trấn ven biển độc đáo. Ban đầu năm 1853, nơi đây gọi là Middleton. Năm 1881 đổi sang Krambruk – theo tiếng thổ dân Gadubanud nghĩa là “cửa sông”. Nhưng dân Úc thấy khó đọc quá, đến 1898 thì đổi Apollo Bay cho dễ xưng hô.

12 Apostles tại Apollo Bay

Trước khi người Châu Âu đến, Apollo Bay là lãnh thổ bộ **tộc Gadubanud**. Họ sống nhờ hải sản, săn thú rừng, hái trái cây. Gadubanud tin rằng, thần Mặt Trời đi ngang vịnh mỗi sáng, soi sáng mặt nước, giúp cá tôm sinh sôi. Họ tổ chức lễ hội cầu cá, vừa múa hát vừa khấn thần Apollo (hoặc vị thần tương đương), để bữa cá hôm đó “mập lù, tươi rói”. Khi mực nước lên cao hoặc sóng lớn, họ tin “Thần Sóng tức giận”, phải nhảy múa, đánh trống cầu thần dịu lại. Ai từng đứng giữa gió biển lạnh thấu xương mới thấy **“lễ hội sinh tồn”** ấy không phải trò đùa. Chính sự tôn kính thiên nhiên ấy hình thành mối quan hệ mật thiết giữa con người, biển và thần thoai, nét văn hóa mà người Châu Âu đầu tiên cũng phải kính nể.

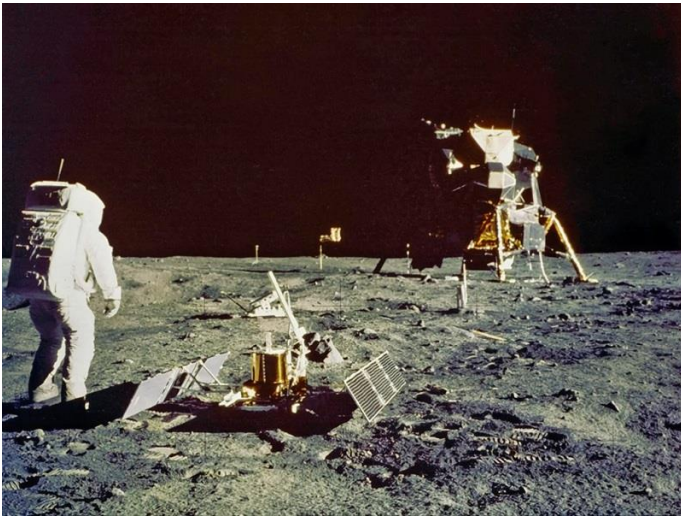
Nghịch lý thay, trong khi phi thuyền Apollo bay lên trời, ở Apollo Bay, cảnh sát lại lo giữ... một cái xà lim nhỏ dưới đất. Một bên thăm thăm vũ trụ, một bên lụp xụp nhà gỗ giam tù, thật đối nghịch mà cũng dễ thương. Đồn cảnh sát Krambruk mở cửa ngày 7 tháng 3 năm 1888. Ban đầu là căn nhà gỗ 7 phòng, gồm bếp, phòng ăn, phòng tắm, hành lang, văn phòng; ngoài sân có chuồng cho một con ngựa và một... xà lim nho nhỏ. Thú vị là cả đồn chỉ có một anh cảnh sát kỵ binh. Ven biển, trộm cướp ít, chủ yếu nhậu xỉn đánh nhau, một ông “phú lít” là đủ.

Người ta kể, hồi chưa có xe hơi, cảnh sát cưỡi ngựa tuần dọc bờ biển, dân địa phương còn gọi ông là **“ông kỵ binh một mình một ngựa”**. Vừa làm cảnh sát, vừa kiêm... bạn nhậu bắt đắc dĩ, ai say cũng đưa về xà lim nghỉ một đêm. Có lần, một ông đánh cá bị nhốt mà vẫn còn say, la lên:

- Thả tao ra, tao phải ra khơi, cá nó không chờ đâu!

Cảnh sát chỉ lắc đầu:

- Biển thì chờ được, mày ra lúc này thì chết chìm, vợ mày thằng khác “thịt”, đừng có giỡn ngu!

Neil Armstrong đáp xuống mặt trăng bằng phi thuyền Apollo 11 – nguồn Britanica

Đến thập niên 1970, chính quyền xây đồn gạch 3 phòng ở số 31 đường Nelson, có nhà giam phía sau. Rồi mở rộng thêm hai lần trước khi đóng cửa năm 2005. Ngày 17 tháng 11 năm 2006, đồn cảnh sát Apollo Bay hiện đại khai trương **số 35a đường Nelson, góc Cartwright**, có trung sĩ chỉ huy và 5 cảnh sát viên làm việc 16 tiếng mỗi ngày. Bê thể, văn minh, nhưng cái xà lim nhỏ bé 1957 vẫn in đậm ký ức dân địa phương.

Ngày nay, Apollo Bay không chỉ có đồn cảnh sát mà còn là điểm du lịch nổi tiếng. Mùa đông, du khách nô nức ra bờ biển xem cá voi mẹ dẫn cá voi con bơi ngang vịnh. Người Úc mê món **tôm hùm Apollo Bay**. Cảnh

sát vui về:

- Cái đó thì không bắt, chỉ bắt thằng nào nhậu xỉn quậy mát trời ông Địa mà thôi!

Nhìn lại mới thấy, Apollo Bay thật kỳ lạ. Một bên giữ an ninh cho làng chài, một bên mở cánh cửa vũ trụ. Một bên giam mấy ông say xỉn, một bên đưa Neil Armstrong bước vào lịch sử nhân loại. Thế mới thấy, đời có khi tréo ngoe mà cũng vui: thần Apollo trên trời chắc cũng cười, vì cái tên vừa gắn với ánh sáng huy hoàng, vừa gắn với... xà lim miền biển Úc, lại thờ cùng sóng biển, rừng già và lễ hội Gadubanud.

Cùng một chữ Apollo, từ thần thoại Hy Lạp, phi thuyền Mỹ, tới một vịnh nhỏ Úc, tạo nên một câu chuyện vừa lịch sử vừa phiếm luận. Apollo Bay – nơi thiên nhiên, văn hóa, và luật lệ hòa quyện một cách vừa nghiêm túc vừa hài hước, để người đời sau còn cười vui khi nhắc tới: ánh sáng mặt trời, cá tôm tươi rói, tôm hùm đỏ au, cá voi tung bọt trắng trời, và một xà lim nhỏ nhắn nhưng in sâu vào ký ức.

Xà lim đồn Cảnh sát Apollo Bay hồi xưa.